

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz, gerekçesiyle birlikte ilişiktir.

Gereğini saygılarımızla arz ederiz.

Mustafa KAMALAK
Kahramanmaraş Milletvekili

2- Hüsamettin KORKUTATA
3- Yahya AKMAN
4- Fethullah ERBAŞ
5- Nevzat YALÇINTAŞ
6- Mukadder BAŞEĞMEZ

Bingöl Milletvekili
Şanlıurfa Milletvekili
Van Milletvekili
İstanbul Milletvekili
İstanbul Milletvekili

GENEL GEREKÇE

Yasama organı çeşitli amaçlarla kanun koyabilir. Ama kanun koymada asıl amaç, kamu güvenliği ve huzuru olmalıdır.

Mevzuatta, kamu güvenliğini tehdit eden veya toplum huzurunu bozan bir takım boşluklar olabilir. Kanunkoyucu bu boşlukları bir an önce doldurmalıdır.

Bunun aksi de mümkündür: Yani mevzuatta toplumun huzurunu bozan, bir “ur” gibi onu sürekli olarak huzursuz eden, mutsuz kılan, lüzumsuz hükümler bulunabilir. Bu tür hükümleri ayıklamak da kanunkoyucunun aslî görevlerindendir.

Bu teklif ile, Yüce Millet'imizin ruh köküne ters düşen, onun büyük çoğunluğunu rahatsız eden, üstelik temel insan haklarına aykırı olan bir hüküm yürürlükten kaldırılmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1.- Bu madde ile Millet'imizin büyük bir çoğunluğunu rahatsız eden bir hüküm, 22.07.1999 tarih ve 4415 sayılı Kanun ile, Diyanet İşleri Başkanlığı'nın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'a **"EK MADDE 3"** olarak eklenen maddenin birinci fıkrasının üçüncü cümlesinde yer alan:

"...ilköğretimin 5'inci sınıfını bitirenler için..." ifadesi yürürlükten kaldırılmaktadır.

(4415 sayılı) Kanun ile, Diyanet İşleri Başkanlığı'nın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'a eklenen **"EK MADDE 3"** aynen şöyledir:

"EK MADDE 3.- İlk ve ortaöğretim kurumlarında okutulan zorunlu din kültürü ve ahlâk bilgisi dersleri dışında, Kur'an-ı Kerim ve mealini öğrenmek, hafızlık yapmak ve dini bilgiler almak isteyenlerden ilköğretimi bitirenler için, Diyanet İşleri Başkanlığı'nca Kur'an kursları açılır. Bu kurslardaki din eğitim ve öğretimi kişilerin kendi isteğine, küçüklerin de kanuni temsilcilerinin talebine bağlıdır. Ayrıca **ilköğretimin 5'inci sınıfını bitirenler için** tatillerde ve Milli Eğitim Bakanlığının denetim ve gözetiminde yaz Kur'an kursları açılır.

Kur'an kurslarının açılış, eğitim-öğretim ve denetimleri ile bu kurslarda okuyan öğrencilerin barındığı yurt veya pansiyonların açılış ve çalışmalarına dair hususlar yönetmelikle düzenlenir."

Açıkça anlaşılabacağı gibi "EK MADDE 3"ün birinci fıkrasının üçüncü cümlesinde yer alan;

ilköğretimin 5'inci sınıfını bitirenler için..."

ifadesi, Anayasa'nın 24'üncü maddesinde düzenlenmiş bulunan din özgürlüğüne ve bu özgürlüğün tabii bir sonucu olan "dini eğitim ve öğretim hakkı"na kısıtlama getirmektedir.

'Bilindiği gibi Anayasa'nın 24.maddesi "**din ve vicdan hürriyeti**"ni düzenlemektedir. Madde'nin konumuz bakımından önem arz eden dördüncü fıkrası aynen şöyledir.

"Din ve ahlâk eğitimi ve öğretimi Devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Din kültürü ve ahlâk öğretimi ilk ve ortaöğretim kurumlarında okutulan zorunlu dersler arasında yer alır. Bunun dışındaki din eğitim ve öğretimi ancak, kişilerin kendi isteğine, KÜÇÜKLERİN DE KANUNİ TEMSİLCİSİNİN TALEBİNE bağlıdır."

Burada hemen şu hususların özellikle ve önemli vurgulanması gerekmektedir:

- 1) Din hürriyeti **temel insan haklarındandır.**
- 2) Bu temel hak, dini eğitim ve öğretim hakkını da kapsar, yani **dini eğitim ve öğretim de temel insan haklarındandır.**
- 3) "**Din... eğitim ve öğretimi Devletin gözetim ve denetimi altında yapılır.**"
- 4) Din kültürü ve ahlâk öğretimi ilk ve ortaöğretim kurumlarında okutulan zorunlu dersler arasında yer alır.
- 5) Bunun dışındaki din eğitim ve öğretimi ancak, kişilerin kendi isteğine, **KÜÇÜKLERİN DE KANUNİ TEMSİLCİLERİNİN TALEBİNE** bağlıdır.
- 6) Anayasa'mız, dini eğitim ve öğretim için hiçbir "**YAŞ SINIRI**" koymamıştır.

Bu durumda "**öğrenim yaşına gelen her küçük**" mesela "**ilköğretime başlayan her çocuk**", Anayasa'mıza göre, zorunlu olan din ve ahlâk eğitim ve öğretimi dışında, **kanuni temsilcisinin talebi üzerine** dini eğitim alabilecek: **Kur'an kurslarına gidebilecektir.**

Halbuki söz konusu hüküm,

"ilköğretimin 5'inci sınıfını bitirenler için"

demek suretiyle bir "**yaş sınırı**" getirmekte, böylece talebe bağlı dinî eğitim almak isteyen çocuklar için temel bir hak, "**dini eğitim ve öğretim hakkı**", kanunî temsilcinin talebine, Anayasa'nın da açık hükmüne rağmen,

ilköğretimin 5'inci sınıfı bitinceye, dolayısıyla 12 yaş ikmâl edilinceye kadar **"durdurulmakta"dır.**

Halbuki Anayasa'nın 15'inci maddesi temel hakların hangi hallerde durdurulabileceğini düzenlemiştir.

Anayasa'nın **"Temel hak ve hürriyetlerin durdurulması"** başlığını taşıyan 15. maddesi aynen şöyledir:

"Savaş, seferberlik, sıkıyönetim veya olağanüstü hallerde, milletlerarası hukuktan doğan yükümlülükler ihlal edilmemek kaydıyla, durumun gerektirdiği ölçüde temel hak ve hürriyetlerin kullanılması kısmen veya tamamen durdurulabilir veya bunlar için Anayasada öngörülen güvencelere aykırı tedbirler alınabilir.

Birinci fıkrada belirlenen durumlarda da, savaş hukukuna uygun fiiller sonucu meydana gelen ölümler ile ölüm cezalarının infazı dışında, kişinin yaşama hakkına, maddi ve manevi varlığının bütünlüğüne dokunulamaz; kimse din, vicdan, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz ve bunlardan dolayı suçlanamaz; suç ve cezalar geçmişe yürütülemez; suçluluğu mahkeme kararı ile saptanıncaya kadar kimse suçlu sayılamaz."

15'inci maddeden açıkça anlaşılacağı gibi temel haklar ancak ve ancak dört halde durdurulabilir. Bu haller:

- 1) Savaş hali,
- 2) Seferberlik
- 3) Sıkıyönetim ve
- 4) Olağanüstü hallerdir.

Bilindiği gibi, bu hallerde dahi bir temel hakkın durdurulabilmesi için:

- 1) Milletlerarası hukuktan doğan yükümlülükler ihlal edilmeyecek,
- 2) Durumun gerektirdiği **"ölçü"** aşılmayacaktır.

Yine bilindiği gibi “**din hürriyeti**”, dinî eğitim ve öğretim hakkı hiçbir şekilde durdurulamıyacak temel haklardandır.

Anayasa Mahkemesi, başka bir konuda, 13.5.1952 tarih ve 5953 sayılı “**Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanun**”un, “Günlük gazetelerin Şeker Bayramının ikinci ve üçüncü günleriyle Kurban Bayramının ikinci, üçüncü ve dördüncü günlerinde intişar etmeleri memnudur” diyen 20. maddesine karşı itiraz yoluyla açılmış olan bir iptal davasında Anayasa’nın 15. maddesini yorumlayarak “**temel hakların durdurulmasını**” daha bir açıklığa kavuşturmuştur.

Anayasa Mahkemesi söz konusu (E.1992/36, K.1993/4, T.20.1.1993) kararında şöyle demiştir:

“.... temel hak ve özgürlüklerin durdurulması, bunlardan belirli bir süre içinde yararlanılma veya kullanılmalarının olanaksızlığını anlatır. Bu nedenle, temel hak ve özgürlüklerin kullanılmasını durdurma, onları sınırlamanın ötesinde ve onu aşan bir kavramdır. Temel hak ve özgürlüğü ortadan kaldırmaksızın veya kullanılmaz duruma getirmeksizin bunlardan yararlanılmasının ertelenmesi durdurmadır. Adından da anlaşılacağı gibi, **durdurma sürelidir....**

İtiraz konusu 20. maddenin birinci fıkrasının birinci tümcesinde “Günlük gazetelerin Şeker Bayramının ikinci ve üçüncü günleriyle Kurban Bayramının ikinci, üçüncü ve dördüncü günlerinde intişar etmeleri memnudur” denilmektedir. Böylece günlük gazetelerin Yasa’da belirtilen günlerde yayımlanmaları yasaklanmaktadır.... Gazetelerin yayımının belli günlerde yasaklanması da yukarıda belirtilen kimi hak ve özgürlüklerin **durdurulması** niteliğindedir. Yasağın sona ermesinden sonra gazetelerin yayımlarını sürdürmelerini, belirli günlerde durdurulan kimi hak ve özgürlüklere sınırlama niteliği vermez. Bu nedenle itiraz konusu 5953 sayılı Yasa’nın 20. maddesiyle getirilen yasaklama basın

özgürlüğünün, süreli yayın hakkının, haber alma ve düşünceyi açıklama ve yayma özgürlüğünün ... **durdurulması** niteliğindedir....

Temel hak ve özgürlüklerin kullanılmasının durdurulmasının koşulları ve ölçütleri Anayasa'nın "Temel Haklar ve Ödevler" başlıklı ikinci kısmında düzenlenmiştir. Anayasa'nın 15. maddesinin birinci fıkrasında "**Savaş, seferberlik, sıkıyönetim veya olağanüstü hallerde**, milletlerarası hukuktan doğan yükümlülükler ihlal edilmemek kaydıyla, durumun gerektirdiği ölçüde temel hak ve hürriyetlerin kullanılması kısmen veya tamamen durdurulabilir veya bunlar için Anayasa'da öngörülen güvencelere aykırı tedbirler alınabilir" denilmektedir. Buna göre **temel hak ve özgürlüklerin kullanılması, ancak olağanüstü durumlarda durdurulabilir. Anayasa'da sayılan olağanüstü durumlar dışında, başka bir anlatımla olağan dönemlerde temel hak ve özgürlüklerin kullanılması durdurulamaz.**

.....

Açıklanan nedenlerle Anayasa'nın 15. ve 2. maddelerine aykırı görülen 5953 sayılı Yasa'nın değişik 20. maddesinin birinci fıkrasının birinci tümcesi ile, bu maddenin yaptırımını oluşturan değişik 28. maddesinin iptali gerekir."

Nitekim 5953 sayılı Kanun'un 20. maddesinin birinci fıkrasının ilk cümlesi ile (anılan Kanun'un) 28. maddesi iptal edilmiştir.

Bütün bunlardan başka "**...ilköğretimin 5'inci sınıfını bitirenler için...**" ifadesi hem,

- **Medenî Kanunu'muzla**, hem,
- **İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi** ile, hem,
- **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi** ile, hem,
- Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne eklenen **1 nolu Ek Protokol** ile ve hem de,
- **Birleşmiş Milletler Teşkilatı Genel Kurulu bildirileri** ile çelişmektedir.

A) “...ilköğretimin 5’inci sınıfını bitirenler için...” ifadesi Medenî Kanun’un 266’ncı maddesiyle çelişmektedir.

Medenî Kanun’un 266’ncı maddesine göre;

**“Çocuğun dini terbiyesini tayin, ana babaya aittir.
Ana babanın bu husustaki hürriyetini tahdit edecek her türlü
mukavele muteber değildir.”**

Medeni Kanun’un bu âmir hükümlerini, dava konusu ifade, çocuk 12 yaşını ikmâl edinceye kadar **askıya alıp durdurmaktadır.**

B) “...ilköğretimin 5’inci sınıfını bitirenler için...” ifadesi “İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi” ile çelişmektedir.

Türkiye’nin de hiçbir çekince koymadan, derhal imzaladığı **“İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi”**nin 18. maddesi şöyledir:

**“Herkesin düşünce, vicdan ve din özgürlüğüne hakkı vardır,
bu hak, din veya inanç değiştirmek özgürlüğünü, dinini veya inancını
tek başına veya topluca, açık ya da özel olarak öğretim, uygulama,
ibadet ve törenlerle açığa vurmak özgürlüğünü içerir.”**

Müslüman çocuklarına, ilköğretimin 5. sınıfını bitirinceye kadar talebe bağlı din eğitim ve öğretimini, Kur’an-ı Kerim öğrenmelerini yasaklayan bir hükmün, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi’nin 18. maddesine kesin olarak aykırı olduğu gayet açıktır.

C) **"...ilköğretimin 5'inci sınıfını bitirenler için..."** ifadesi **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi** ile çelişmektedir.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 9. maddesi aynen şöyledir:

"1. Herkes düşünce, vicdan ve din özgürlüğüne sahiptir. Bu hak, din veya inanç değiştirme özgürlüğü ile açıkça veya özel tarzda ibadet, öğretim, uygulama ve tören yapmak suretiyle tek başına veya toplu olarak dinini ve inancını açıklama özgürlüğünü de içerir.

2. Din veya inancını açıklama özgürlüğü, demokratik bir toplumda ancak kamu güvenliğinin, kamu düzeninin, genel sağlığın veya ahlâkın ya da başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması için gerekli olan tedbirlerle ve kanunla sınırlanabilir."

D) **"...ilköğretimin 5'inci sınıfını bitirenler için..."** ifadesi **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (1) nolu Ek Protokolü** ile çelişmektedir.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne ilave edilen **-Türkiye'nin de onayladığı-** (1) No.lu Ek Protokol'ün 2. maddesi de aynen şöyledir:

"Hiç kimse eğitim hakkından yoksun bırakılamaz. Devlet eğitim ve öğretim alanında yükleneceği görevlerin yerine getirilmesinde, ana ve babanın bu eğitim ve öğretimin kendi dinî ve felsefî inançlarına göre yapılmasını sağlama haklarına saygı gösterir."

E) **"...ilköğretimin 5'inci sınıfını bitirenler için..."** ifadesi **Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun bildirileri** ile çelişmektedir.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun oybirliği ile kabul edip dünya kamuoyu için yayınladığı;

**“Dine veya İnanca Dayalı Müsamahasızlığın ve Ayırmıcılığın
Bütün Şekilleriyle Ortadan Kaldırılması Hakkında Bildiri”**

ise aynen şöyledir:

**“Dine veya İnanca Dayalı Müsamahasızlığın ve Ayırmıcılığın
Bütün Şekilleriyle Ortadan kaldırılması Hakkında Bildiri
(25.11.1981)**

Genel Kurul,

Birleşmiş Milletler Andlaşmasının temel prensiplerinden birisinin bütün insanların doğasında kendiliğinden var olan onur ve eşitlik prensibi olduğunu ve bütün üye Devletlerin herkes için, ırk, cinsiyet, dil veya din ayrımı yapmadan, insan hak ve hürriyetlerine evrensel saygıyı ve riayeti geliştirmek ve teşvik etmek için Teşkilatla işbirliği halinde müştereken ve tek başlarına tedbir almayı taahhüt ettiklerini mülahaza ederek,

İnsan Hakları Evrensel Bildirisi'nin ve Medeni ve Siyasi haklara ilişkin Milletlerarası Sözleşmenin ayırım yapmamayı ve kanun önünde eşitliği ve düşünce, **din veya inanç** hürriyetini ilan ettiğini mülahaza ederek,

İnsan hak ve hürriyetlerine, özellikle düşünce, vicdan, **din veya başka her türlü inanç hürriyeti hakkına saygısızlığın ve onları ihlal etmenin, bilhassa bu gibi saygısızlık ve ihlallerin diğer Devletlerin işlerine müdahale etmeye hizmet ettiği ve halklar ve milletler arasında nefreti uyandırdığı durumlarda doğrudan veya dolaylı olarak insanlığa savaşlar ve büyük acılar getirdiğini mülahaza ederek,**

Din veya inancın, sahip olan için, hayat kavramının (anlayışının) temel unsurlardan birisi olduğunu ve din veya inanç hürriyetine bütünüyle saygı gösterilmesi ve garanti edilmesi gerektiğini mülahaza ederek,

Din ve inanç hürriyeti ile ilgili meselelerde anlayış, müsamaha ve saygıyı geliştirmenin ve din veya inancın Birleşmiş Milletler Andlaşması, Birleşmiş Milletlerin diğer ilgili belgeleri ve işbu

Bildirinin amaç ve prensipleri ile bağdaşmayan amaçlar için kullanılmasının kabul edilemez olduğunu mülâhaza ederek,

Din ve inanç hürriyetinin aynı zamanda dünya barışına, sosyal adalete ve halklar arasında dostluğun sağlanmasına ve sömürgecilik ve ırk ayırımı ideolojisi veya uygulamalarının ortadan kaldırılmasına katkıda bulunduğuna kani olarak,

Birleşmiş Milletlerin ve uzmanlık örgütlerinin himayesi altında değişik ayrımcılık biçimlerinin ortadan kaldırılması ile ilgili birkaç sözleşmenin kabul edilmesini ve bazılarının yürürlüğe girmesini memnuniyetle kaydederek,

Dünyanın bazı bölgelerinde hâlâ din veya inanç meselelerinde müsamahasızlığın belirtileri ve ayrımcılığın varlığından kaygı duyarak,

Bu gibi müsamahasızlığın bütün biçimleriyle süratle ortadan kaldırılması için ve din veya inanç sebebiyle ayrımcılığı önleme ve onunla mücadele etmek için gerekli bütün tedbirleri almaya kararlı olarak,

Din veya İnanca Dayalı Müsamahasızlığın ve Ayrımcılığın Bütün Şekilleriyle Ortadan Kaldırılması Hakkında işbu Bildiriyi ilan eder:

Madde 1- Herkes düşünce, vicdan ve din hürriyeti hakkına sahiptir. Bu hak, bir dine veya kişinin kendi seçimi olan herhangi bir inanca sahip olma hürriyeti hakkını ve gerek bireysel olarak, gerekse başkaları ile birlikte ve alenen veya hususi olarak dinini veya inancını, tapınma, ibadet, uygulama ve öğretme biçimlerinde izhar etme (açıklama) hürriyetini kapsar.

2- Hiç kimse, bir dine veya kendi seçimi olan bir inanca sahip olma hürriyetini zayıflatacak bir zorlamaya tabi tutulmayacaktır.

3- Birkimsenin dinini veya inançlarını açıklama hürriyeti, ancak kanunla konulan ve kamu güvenliğini, düzenini, sağlığını veya ahlâkını yahut başkalarının temel hak ve hürriyetlerini korumak için gerektiği ölçüde sınırlamalara tabi tutulabilir.

Madde 2- 1. Hiç kimse, din veya diğer inançlar sebebiyle herhangi bir Devlet, kurum, insan grubu veya kişiler tarafından ayırımı tabi tutulmayacaktır.

2. İşbu Bildiri bakımından, **"din veya inanca dayalı müsamahasızlık ve ayırmacılık ifadesi,** din veya inanca dayanan ve amacı veya sonucu insan haklarının ve temel hürriyetlerinin eşitlik esasına göre tanınmasını, bunlardan yararlanmayı, veya bunların kullanılmasını ortadan kaldıracak veya **zedeleyecek her türlü farklılaştırma, dışlama, sınırlama veya tercih demektir.**

Madde 3- İnsanlar arasında din veya inanç sebebiyle ayırmacılık yapma, **insan onuruna karşı bir hakaret ve Birleşmiş Milletler Andlaşmasının prensiplerini inkâr etme teşkil eder ve İnsan Hakları Evrensel Bildirisinde ilan edilen ve İnsan Haklarına İlişkin Milletlerarası Sözleşmeler detayları ile va'z edilen insan haklarının ve temel hürriyetlerin bir ihlâli, ve milletlerarasında dostça ve barışçı ilişkileri (kurmanın) bir engeli olarak mahkum edilecektir.**

Madde 4- Bütün Devletler, medeni, ekonomik, siyasi, sosyal ve kültürel hayatın bütün alanlarında insan haklarının ve temel hürriyetlerin tanınması, kullanılması ve bunlardan yararlanma bakımından din veya inanç sebebiyle ayırmacılığı önlemek ve ortadan kaldırmak için etkin tedbirler alacaklardır.

2. Bütün Devletler, gerektiğinde bu gibi ayırmacılığı yasaklayacak mevzuatı çıkarmak veya iptal etmek için ve din veya bu konudaki diğer inançlar sebebiyle gösterilen müsamahasızlıkla mücadele etmek için uygun düşen tedbirleri almak hususunda bütün çabaları sarfedeceklerdir.

Madde 5- 1. Ebeveynler veya yerine göre, çocuğun kanuni temsilcileri, aile içi hayatı din veya inançlarına uygun şekilde ve kendi

fikirlerine göre çocuğun yetiştirilmesi için gerekli olan ahlâki eğitimi akılda tutarak düzenleme hakkına sahiptirler.

2. Her çocuk, din veya inanç meselesinde ebeveynlerin veya yerine göre, kanunî temsilcilerinin isteklerine uygun bir şekilde eğitimden yararlanma hakkına sahiptir ve ebeveynlerinin veya kanuni temsilcilerinin isteklerine aykırı bir şekilde din veya inanç konusunda eğitim almaya mecbur edilmeyecektir; bu hususta yönlendirici prensip, çocuğun menfaatleridir.

3. Çocuk, din veya inanca dayalı her türlü ayrımcılığa karşı korunacaktır. Anlayış, müsamaha, halklar arasında dostluk, barış ve evrensel kardeşlik, başkalarının din veya inancına saygı ruhu içinde ve enerji ve kabiliyetlerinin hemcinslerinin hizmetine vakfedilmesi gerektiğinin tüm bilinciyle yetiştirilecektir.

4. Ebeveynlerinin ya da kanuni temsilcilerinin bakımının altında olmayan bir çocuğun durumunda, bunların açıklanmış istekleri veya din veya inanç meselesiyle ilgili isteklerini yansıtan diğer herhangi bir kanıt gerektiği şekilde dikkate alınacaktır; bu konuda yönlendirici prensip, çocuğun menfaatleri olacaktır.

5. Bir çocuğun içinde yetiştiği dinsel veya inançsal uygulamaların çocuğun fiziksel veya ruhsal sağlığına veya eksiksiz gelişmesine zararlı olmaması gerekir; bu bağlamda işbu Bildirinin madde 1, paragraf 3'ü dikkate alınacaktır.

Madde 6- Bu Bildirinin 1. maddesi hükümlerine uygun şekilde ve 1. maddenin 3 paragrafı hükümlerine tabi olmak üzere, düşünce, vicdan, din veya inanç hürriyeti hakkı, diğerleri yanında, aşağıdakileri kapsar:

(a) bir din veya inanca tapma veya bunlarla ilgili olarak toplanma, ve bu gibi amaçlar için yerler açma ve idame ettirme,

(b) uygun düşen hayır kurumlarını veya insani kurumları açmak ve idame ettirmek;

(c) bir dinin veya inancın ayin veya âdetleriyle ilgili gerekli madde ve malzemeyi yeterli ölçüde yapmak edinmek veya kullanmak;

(d) bu alanlarda ilgili yayınları yazmak, neşretmek ve dağıtmak;
(e) bir din veya inancı, öğretmeye uygun olan yerlerde öğretmek;

(f) bireylerden veya kurumlardan ihtiyari mali ve diğer katkıları istemek ve almak;

(g) herhangi bir dinin veya inancın gereklerinin ve standartlarının lüzumlu addettiği liderleri eğitmek, tayin etmek, seçmek veya veraset yoluyla belirlemek;

(h) din veya inanç emirlerine uygun şekilde dinlenme günlerini idrak etmek (gözetlemek) ve tatilleri ve merasimleri kutlamak;

(i) din ve inanç meselelerinde milli ve milletlerarası düzeyde bireylerle ve cemaatlerle iletişimi tesis etmek ve sürdürmek,

Madde 7- İşbu Bildiride derpiş edilen haklar ve hürriyetler, milli kanunlarda herkesin uygulamada bu gibi hak ve hürriyetlerden yararlanabileceği bir tarzda tanınacaktır.

Madde 8- İşbu Bildiride yer alan hiçbir hüküm, İnsan Hakları Evrensel Bildirisini ve İnsan Hakları ile ilgili Milletlerarası Sözleşmeleri sınırlandıracak veya onlardan sapmaya izin verecek şekilde yorumlanmayacaktır.

Kısaca, söz konusu malum hüküm başta Anayasa'mız olmak üzere hem iç hukukumuz ile, hem iç hukukumuzun ayrılmaz bir parçası olan uluslararası anlaşmalarımız ile, hem de insan tabiatı ile açıkça çatışmaktadır. Ayrıca Devletimizle Milletimizin arasını açacak niteliktedir. Çünkü 12 yaşından küçük olan müslüman çocukları için, müslümanlığın temel kitabı olan **Kur'an-ı Kerim'i**,

- Devletin gözetim ve denetimi altında -öğrenme hakkını, yetişkin müslümanlara ise yine Devletin gözetim ve denetimi altında- inancının gereği olarak, temel Kitabı'nı, Kur'an-ı Kerim'i, küçüklere öğretim hakkını **durdurmaktadır**.

Zira, dava konusu hükme göre, Diyanet İşleri Başkanlığı -Devletin gözetim ve denetimi altında- ancak ve ancak **“ilköğretimin 5'inci sınıfını bitirenler için”**, sadece yaz aylarında Kur'an kursları açacaktır. Başka bir deyişle;

1) Kur'an kurslarını sadece ve sadece Diyanet İşleri Başkanlığı açabilecektir: Devletin gözetim ve denetiminde de olsa başka kimseler Kur'an kursu açamayacaktır.

2) Diyanet İşleri Başkanlığı Kur'an kurslarını sadece ve sadece yaz aylarında açabilecektir.

3) Bu Kur'an kurslarına, sadece ve sadece ilköğretimin 5'inci sınıfını bitirmiş olanlar devam edebilecektir: Daha küçüklerin, meselâ ilköğretimin 4. ve 5. sınıfında okuyan öğrencilerin bu kurslara devamı yasak olduğu gibi kurs öğretmeninin bu çocuklara Kur'an-ı Kerim öğretmesi de yasaktır, suçtur.

Tarihin hiçbir döneminde, dünyanın hiçbir yerinde, hiçbir Devlet, kendi milleti için böyle bir yasak koymamıştır.

Teklifin 1'inci maddesi işte bu yasağı kaldırmaktadır.

MADDE 2.- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3.- Yürütme maddesidir.

**633 SAYILI DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI'NIN KURULUŞ VE GÖREVLERİ
HAKKINDA KANUN'DA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1.- 22.06.1999 tarih ve 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'a 22.07.1999 tarih ve 4415 sayılı Kanun'la eklenen "EK MADDE 3"ün birinci fıkrasının üçüncü cümlesinde yeralan,

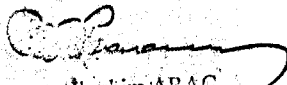
"ilköğretimin 5'inci sınıfını bitirenler için"

ifadesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3.- Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Aslı gibidir

Karam ARAC
Kanunlar ve Kararlar Müdürü